

kun beløber sig til 897 Rbd., hvorimod Taxationssummen her for en Td. Hartkorn paa Domainerne er anslaaet til 1020 Rbd. Naar man nu efter Domainedirecteurens Opgivende ved nærværende Lov bortskjanker en Trediepart, saa bliver den egentlige Værdi, hvorfor en Td. Hartkorn paa disse Domainer vil blive solgt, 680 Rbd.; men, naar man nu sammenligner Fæstegods med Eiendoms-gods i Almindelighed, saa vil dog vistnok ethvert af Thingets Medlemmer, naar man tager Hensyn til den større Kultur paa Jorderne, den bedre Vandafledning, Indhegning, Dpelskning af Stove og af Haver, de bedre Bygninger, indrømme Rigtigheden af, at en Tønde Hartkorn Selveiergods i Reglen er af større Værdi end en Tønde Hartkorn paa Fæstegods, og det forekommer mig, at, naar en Tønde Hartkorn i de sidste og heldigste Aar ikke har kostet mere paa Selveiergodsene end 897 Rbd., vilde Staten gjøre en god Handel ved at opnaae 680 Rbd. pr. Td. Hartkorn paa alt sit Fæstegods, og jeg skulde være tilbøielig til at troe, at enhver privat Godsseier vil finde god Regning ved at kunne afhænde sit Fæstegods til samme Priis. Efter disse saaledes opgivne og nøiagtige Tal forekommer det mig, at der slet ikke fra Statens Side er bortskjanket Noget ved at indrømme en saadan Salgspris som den, hvorpaa denne Lov gaaer ud. Det forekommer mig endogsaa, at Fæsterne, isald de ville kjøbe, aldeles ikke faae nogen Erstatning, i alt Fald meget Ubetydeligt, for deres Fæstebesiddelse, og jeg kan saaledes ikke skjønne, at der bortgives Noget af Statens Eiendom, og derfor finder jeg fra denne Side betragtet heller ingen Betænkelse ved at stemme for nærværende Lov. — En anden væsentlig Grund, som man har anført imod denne Lov, er den, at de nyere Godsfer ikke burde gaae ind under Loven, deels fordi man derved vilde præjudicere private Godsseiere, og deels fordi de vilde blive solgte altfor billigt. Det Første skal jeg ikke indlade mig paa; det Sidste skal jeg kortelig oplyse ved at henvise til hvad der findes i Domainedirecteurens Meddelelser i Folkethingstidenden; thi der vil man tydeligt see, at de gamle kongelige Godsfer ere efter alle ældre kongelige Resolutioner

i retlig og juridisk Henseende stillede lige; men han har tillige oplyst, at, naar de skulde bortarvesæstes, bleve de faktisk stillede aldeles ulige, idet Fæsterne paa eet Gods, som er det største, nemlig Odsherred, vilde komme til at betale omtrent det Dobbelte i Sammenligning med de andre. Vilkaarene ere altsaa i Virkeligheden for de ældre Godsers Beboere aldeles forskjellig. Naar man nu alligevel mener, at det er rigtigt at hense dem under een Kategori og bestemme Normen for deres Overgang til Selveiendom eens, saa seer jeg virkelig ikke nogen Grund til, at man ikke skulde tage de nyere Godsfer med; thi ligesom det har vilst sig i Fortiden, at de ældre faktisk bleve stillede under aldeles forskjellige Vilkaar, saaledes vil det ogsaa faktisk vise sig, saasnart den eventuelle Commission kommer i Virksomhed, at de nyere Godsfer ville komme til at give langt mere pr. Td. Hartkorn end de ældre, saa at der altsaa i Virkeligheden just vil indtræde den Forskel, som enkelte af Thingets Medlemmer have søgt at opnaae ved at udelukke de nyere Godsfer af nærværende Lov. Altsaa ogsaa af denne Grund er jeg fuldkommen rolig, naar jeg stemmer for Loven, saaledes som den nu foreligger.

Ordføreren: Som Formand for Udvalget har jeg Intet videre at sige i denne Sag. Som Medlem af Thinget skal jeg blot endnu tillade mig at bemærke, at, naar jeg ikke stemmer imod denne Lov, da er det, fordi jeg finder, at Beboerne paa de ældre Domainer vistnok have et saadant Billighedskrav paa at erholde deres Eiendomme overeensstemmende med den Lov, som her foreligger, at jeg fandt, at det vilde være urigtigt af mig at gjøre Noget, for at forhindre Lovens Udførelse. Men jeg gjør det kun under een Reservation, og det er, at denne Lov paa ingen Maade skal kunne paaberaabes for at en saadan Fremgangsmaade med Hensyn til Taxationer skal komme til Anvendelse med Hensyn til de private Godsfer. Jeg veed meget vel, hvorliden en saadan Reservation af enkelte Medlemmer vil sige. Men ligesom den høitærede Finantsminister ved Sagens forrige Behandling udtrykkelig erklærede, at saadant var Regjeringens Mening, saaledes meente jeg, at det ogsaa vil være